

Verkenning (on)mogelijkheden groen gas

Plan van aanpak

Stuurgroep: 30 mei 2024

Gevraagd beslissing:

Akkoord en commitment op onderzoeksvragen groen gas en bijbehorende plan van aanpak

Aanleiding

Groengas is gas geproduceerd uit biomassa dat dezelfde samenstelling heeft als aardgas (ca. 82% methaan). Het kan via het bestaande gasnet naar de gebouwen voor verwarming en koken. Voor de gebruiker is groengas gelijk aan aardgas en zijn er geen aanpassingen nodig in de gastoestellen. Echter groengas is maar beperkt beschikbaar. Het landelijk advies is om groen gas alleen in te zetten bij de gebouwde omgeving in combinatie met zoveel mogelijk energiebesparing, waar geen andere (reële) aardgasvrije opties zijn. Denk hierbij aan oude en monumentale panden in stadscentra, landelijk gebied en piekbelasting van warmtenetten.

De regionale bronnenstrategie heeft laten zien, dat voor veel gebieden in onze regio grootschalige collectieve warmteoplossing geen goede mogelijkheid is. Wel weten we uit andere studies dat er potentie is voor productie van groen gas. Toepassing van groen gas zou in veel gebieden een uitkomst zijn.

Er is regionaal inzicht nodig in de verwachte vraag naar groen gas, de beschikbaarheid de komende jaren en de mogelijkheden voor de toepassing. Sluit de potentiële aanbod van groen gas op de vraag naar groen gas? Aan welke toepassingen geven wij prioriteit voor de inzet van groen gas? Welke mogelijkheden en invloed hebben (lokale) overheden op de inzet van groen gas? Waarover kunnen en willen we als regio t.a.v. de RES 2.0 afspraken over maken?

Deze verkenning moet input leveren voor een regionale discussie over de inzet van groen gas. Uiteindelijk willen we publieke keuzes over groen gas in RES 2.0 opnemen, in samenhang met andere energiedragers.

Doel

Inzicht in de (on)mogelijkheden inzet groengas voor de gebouwde omgeving in West-Brabant, het organiseren ervan en de bijbehorende condities.

Onderzoeksvragen:

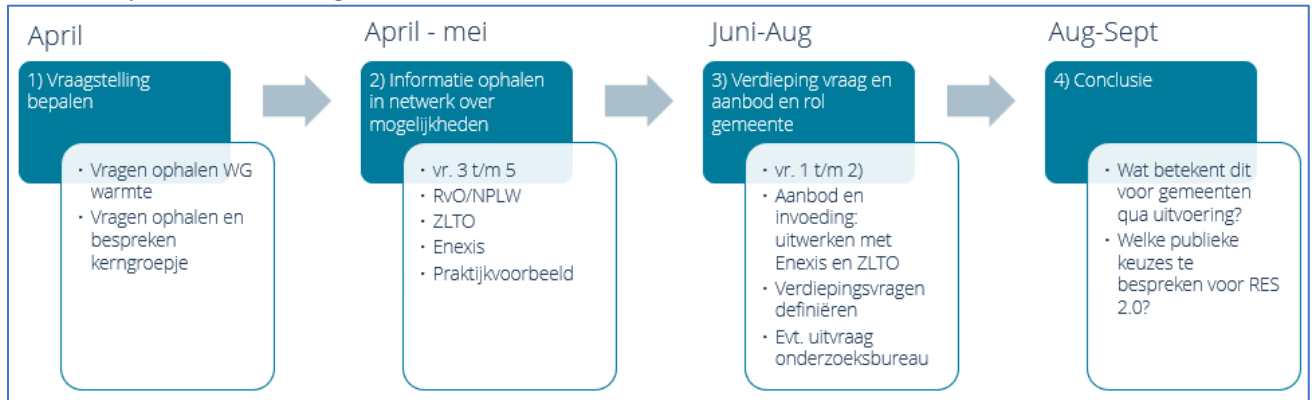
1. Wat is de beschikbaarheid van groen gas in de regio op korte en lange termijn en wat zijn geschikte invoedingslocaties (locatie/hoeveelheid)?
2. Wat is de vraag op korte termijn en lange termijn voor de gebouwde omgeving opgesplitst in landelijk gebied, monumentale panden/centra en piekbelasting warmtenetten
3. Wat is het landelijk en provinciaal beleid voor toepassing groen gas in de gebouwde omgeving?
4. Hoe kunnen we de toepassing van groen gas organiseren? En welke partijen spelen hierin een rol? Welke randvoorwaarden zijn belangrijk voor de organisatie en realisatie?

- a. Via landelijke gasnet (Landelijke bijmenging en administratieve verhandeling)
 - b. Via lokale distributienet (Lokale toepassing)
- 5. Welke sturing is er mogelijk bij de aanbod-/productiezijde van groen gas?

Aanpak onderzoek

De eerste stap is om de beschikbare kennis binnen de regio en het netwerk te verzamelen. Via de werkgroep warmte halen we globale informatie op over vraag 1 en 2. Via experts binnen ons netwerk halen we informatie op over vraag 3 t/m 5. Zie bijlage voor een uitgebreide vragenlijst ten aanzien van groen gas, die we willen stellen aan experts binnen ons netwerk. Verdiepend onderzoek is nodig voor het in kaart brengen van de aanbod en invoedingsmogelijkheden te samen met Enexis en ZLTO. Ook is er naar alle waarschijnlijkheid extra advies nodig over de rol en sturingsmogelijkheden van de gemeente.

Procesaanpak ziet er als volgt uit:

In de stuurgroep van 4 juli zal een voortgang worden gedeeld en een toelichting worden gegeven over de verdere verdieping. In de stuurgroep van september delen we de conclusies van de verkenning.

Wie:

Het onderzoek zal worden uitgevoerd door de coördinator Warmte samen met een kerngroepje van gemeenten (Rucphen, Zundert, ABG en Altena). Op deze manier is input vanuit relevante gemeenten gewaarborgd. In de werkgroep warmte zullen we de voortgang benoemen. We werken hierin nauw samen met een aantal externe partijen. Belangrijke aandachtspunt is dat NPLW in mei of juni een leidraad zal publiceren over onder andere de mogelijkheden van groen gas en de rol van de gemeente.

Financiën:

Bij stap 3 is benoemd om eventueel een uitvraag uit te zetten bij een onderzoeksbureau. Dit kan gaan over de vraag en aanbod kant. Dit is afhankelijk van hoeveel informatie ZLTO en Enexis kunnen leveren. Ook is het mogelijk om externe advies in te winnen over de rol van de gemeente. Of dit nodig is, is mede afhankelijk van de informatie in de te publiceren leidraad van NPLW en informatie vanuit RvO. Het zal om een kleine uitvraag gaan, geborgd uit de eerdere middelen van NPLW voor de regio.

Bijlage vragenlijst experts

Ter ondersteuning van de onderzoeksvragen 3 t/m 5.

		RVO	ZLTO	Enexis	Praktijkvoorbeeld: monovergister	Praktijkvoorbeeld lokale inzet
<u>Algemeen:</u>	Wat is het landelijk en provinciaal beleid voor toepassing groen gas in de gebouwde omgeving?					
	Welke rol vervul je als gemeente binnen de inzet van groen gas? T.a.v. initiatie, maar ook sturing op betaalbaarheid.	x				x
	In hoeverre is het realistisch om als kleine gemeente te wachten op de komst van groen gas.	x	x	x		
	Wie gaat uiteindelijk bepalen waar lokaal opgewekt groen gas voor kan worden ingezet?	x		x		
<u>Groen gas invoeden op het landelijke net (bijmengverplichting):</u>	Welke rol spelen lokale overheden in het bijmengen van groen gas?	x		x		x
	Hoe gaan we om met (het gespikkeld inzet) van groen gas, door afnemer of door gemeente geïnitieerd, in relatie tot het uifasieren van het gasnet?	x		x		
	Hoe ziet het energiesysteem er in 2050 eruit en hoe wordt groen gas dan verspreid?	x		x		
<u>Lokaal organiseren van aanbod en vraag groen gas:</u> Installatie en infra	Wat is de potentie en locaties van bestaande mestvergisters? Wat zouden geschikte toekomstige locaties kunnen zijn?		x	x		
	Wat is de potentie gemeentelijk snoeiafval en met welke technologieën (als vergassing, pyrolyse) is het in te zetten?		x			
	Wat is de ontwikkeltijd van een biomassacentrale/vergister?	x	x	x	x	x
	Welke rol speelt de gemeente in het ontwikkelen van een vergister?	x	x	x	x	x

	Welke randvoorwaarde voor de locatie van een vergister zijn van belang? (invoeding op het net, afstanden ed)		x	x	x	
	Welke termijn en andere randvoorwaarde is nodig voor het organiseren van een goede business case? Welke afspraken vanuit de gemeente zijn hierin mogelijk/van invloed op?		x		x	
	Is er een raming te maken van het bijbehorende kostenplaatje (afgezet tegen bijvoorbeeld all-electric, restwarmte etc.)?	x	x	x		
	Wat is het voordeel van een nieuwe gasleiding aanleggen voor groen gas t.o.v. een warmtenet aanleggen waarbij de bron deels groen gas kan zijn?	x	x	x		x
	Wat betekent het realiseren van een vergister dit voor een boer? Wat voor invloed heeft dit op zijn bedrijfsvoering? ((energieboer) transitie naar kringlooplandbouw en bijv. makkelijker om opvolging te organiseren)		x		x	x
	Welke samenhang is er met gebiedsopgaven in landelijk gebied? Denk aan stikstof, vrijkomende agrarische bebouwing, 'energieboeren', landbouwtransitie/aanpassing teeltmethoden/extensivering etc.		x		x	x
	Welke mogelijkheden zijn er in het combineren met zon op dak aanpak/kleine windmolens?		x			
	Wat is de impact op de omgeving en op welke manier is hierop te sturen?		x			
Organisatie en afspraken	Wat zijn de best practises? Zijn er al voorbeelden in het land qua organisatie	x	x	x		x
	Welke keuzes zijn er in organisatiemodellen voor een lokale toepassing?	x	x			x
	Welke afspraken zijn er mogelijk voor lokaal eigendom/ lokale afname?	x	x	x		x
	Welke verschillende rollen en verantwoordelijkheden zijn hierin mogelijk voor de gemeente?	x	x	x		
	Welke verschillende rollen en verantwoordelijkheden zijn hierin mogelijk voor een eventuele warmtegemeenschap/energie coöperatie?	x	x	x		
	In hoeverre kun je lokaal groen gas produceren en verkopen aan de eigen inwoners? Welke constructie is daarvoor het meest voor de hand liggend?	x	x	x		
	In hoeverre kunnen en is het wenselijk om lokale ondernemers financieel te ondersteunen vanuit de gemeente?	x	x		x	X

	Hoe kunnen lokale ondernemers gefaciliteerd worden door een gemeente?	x	x		x	x
	Is het verstandig om in een lokale ondernemer te investeren als het groen gas wordt gemengd in het nationale aardgasnet? Of is dit een taak voor de provincie of rijksoverheid?	x				
Leveringszekerheid	In hoeverre kan de continuïteit van deze bron worden gewaarborgd? (leveringszekerheid voor afnemers)	x	x	x	x	x
	Wie staat garant voor leveringszekerheid?	x	x	x	x	x
	Hoe toekomstbestendig is het produceren van de groen gas? Qua plantbase toekomst, en de termijn van afspraken voor een boer (in het geval die wilt stoppen)?	x	x		x	x
	Wat voor invloed heeft het opkopen van boerderijen door grote spelers? (Makkelijker en toekomstbestendige visie? Of moeilijk om lokaal afspraken te maken?)	x	x			
	Welke impact heeft afspraken voor de lange termijn op de economische flexibiliteit van locaties?	x	x			